

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2020.gada 15.aprīlī

Nr. 1-12/11

**Jūrmalas pilsētas “Pašvaldības SIA
“Veselības un sociālās aprūpes centrs - Sloka””
valdes loceklim G.Prolim
gundars.prolis@vsacsloka.lv**

**Jūrmalas pilsētas dome
pasts@jurmala.lv**

**Latvijas Republikas Labklājības ministrija
lm@lm.gov.lv**

Ziņojums par cilvēktiesību nodrošināšanu “Pašvaldības SIA “Veselības un sociālās aprūpes centrs - Sloka””

Viena no tiesībsarga funkcijām ir veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību.¹ Tādēļ par vienu no prioritātēm tiesībsargs arī 2020. gadā izvirzīja personu ar īpašām vajadzībām tiesību aizsardzību ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.

Pamatojoties uz augstāk minēto, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas Prevencijas daļas vecākā juriste S.Garsvāne un Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas Prevencijas daļas konsultante sociālajos jautājumos V.Sproģe-Saksone (turpmāk – Tiesībsarga biroja pārstāvji) 2020. gada 27. februārī bez iepriekšēja brīdinājuma² apmeklēja “Pašvaldības SIA “Veselības un sociālās aprūpes centru - Sloka”” (turpmāk – Centrs “Sloka”).

Vizītes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvjiem notika sarunas ar Centra “Sloka” vecāko medmāsu un veselības nodrošināšanas nodaļas vadītājas pienākumu izpildītāju G.Kraukli, sociālo darbinieci I.Ceicāni, kā arī citiem institūcijas darbiniekiem. Tiesībsarga biroja pārstāvji intervēja arī atsevišķus institūcijas klientus, lai noskaidrotu viņu viedokli par Centra “Sloka” sniegto ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kvalitāti.

¹ Tiesībsarga likuma 11. panta 1. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=133535>

² Tiesībsarga biroja darbinieki veic gan plānotās, gan arī neplānotās vizītes uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Nepieciešamības gadījumā, tiek plānotas arī pēcpārbaūžu vizītes, kuru laikā tiek vērtēts, vai konkrētās institūcijas administrācija ir ņēmusi vērā tiesībsarga iepriekš norādītās rekomendācijas.

Vizītes laikā īpaša uzmanība tika veltīta:

1. vispārējiem sadzīves apstākļiem Centrā „Sloka”;
2. institūcijas klientu tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību;
3. Centrā „Sloka” sniegtajiem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem.

1. Vispārējā informācija par Centru „Sloka”

[1.1] Centrs „Sloka” ir Jūrmalas pilsētas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju³ Centrs „Sloka” nodrošina pakalpojumus personām ar garīga rakstura traucējumiem, ilgstošo sociālo aprūpi senioriem, īslaicīgo sociālo aprūpi un rehabilitāciju **personām**, kurām vecuma, funkcionālo traucējumu vai veselības stāvokļa dēļ ir objektīvas grūtības nodrošināt savas pamatvajadzības un nepieciešams uzlabot vai atjaunot sociālo funkcionēšanu, veselības aprūpes pakalpojumus **personām**, kurām veselības stāvokļa vai funkcionālo traucējumu dēļ ir objektīvas grūtības saņemt ambulatorus veselības aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā un aprūpi personām ar demenci.

[1.2] Centrs “Sloka” ir izvietots trīs ēkās Jūrmalā, Dzirnau ielā 36/38. Institūcijas piecstāvu ēkas (B korpuss) 1. stāvā ir izvietots klientu uzņemšanas bloks, procedūru kabineti, ārsta istaba un administrācijas kabinets. Savukārt pārējos stāvos ir izvietotas nodaļas: 2. stāvā – Veselības aprūpes nodaļa, 3. stāvā – Sociālās aprūpes nodaļa, 4. stāvā – Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa, 5. stāvā – nodaļa komerc klientiem.

Institūcijas trīsstāvu ēkā (A korpuss) pakalpojums tiek nodrošināts pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (valsts finansēts pakalpojums), kā arī pensijas vecuma personām ar demenci un personām ar invaliditāti (klienti ar pašvaldību līdzfinansējumu un komerc klienti).

Institūcijas divstāvu ēkā (C korpuss) ir izvietota ēdnīca, nodarbību telpas un arī klientu dzīvojamās telpas – guļamtelpas. Savukārt D korpuss ir izveidota nodaļa klientiem, kas dzīvo patstāvīgi.

Centrā “Sloka” ir ierīkots lifts, tādējādi nodrošinot vides pieejamību personām ar funkcionālajiem traucējumiem.

Centra “Sloka” pieguļošā teritorija ir norobežota un klientu drošības nolūkos vārti tiek slēgti, un pie vārtiem dežūrē apsardzes darbinieks. Institūcijas teritorija ir labiekārtota pastaigām svaigā gaisā, tajā ir ierīkoti soliņi un nojume.

Atsevišķās institūcijas telpās ir uzstādītas videonovērošanas kameras un videonovērošana tiek veikta A korpusa gaitenīs, kā arī B korpusa 2., 3. un 4. stāvu gaitenīs.

[1.3] Saskaņā ar Centra “Sloka” darbinieku sniegto informāciju vizītes dienā 2020. gada 27. februārī institūcijā pakalpojumus saņēma 145 klienti.

Izvērtējot Centra “Sloka” administrācijas iesniegto darbinieku štata sarakstu (apstiprināts 2019. gada 28. jūnijā un aktualizēts 2019. gada 6. augustā ar valdes lēmumu Nr. 1 (sēdes protokols Nr. 20)), tika secināts, ka institūcijā ir nodarbināti 115.25 darbinieki, no kuriem:

³ Skat. <https://slokasslimnica.lv/pakalpojumi/>

- administrācijā, administratīvajā nodaļā, finanšu analīzes un grāmatvedības nodaļā - 8 darbinieki;
- veselības aprūpes nodrošināšanas nodaļā - 17.75 darbinieki (tai skaitā, 11 medicīnas māsas - 11, virsārsts - 1, fizioterapeits - 1, ergoterapeits -1, logopēds - 0,5, masieris -1, psihiatrs - 0.25);
- sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļā - 53,5 darbinieki (tai skaitā, māsu palīgi un aprūpētāji - 35, sociālie darbinieki - 2, sociālie rehabilitētāji - 2, vecākais aprūpētājs - 1, sociālie aprūpētāji - 6, psihologs -1, interešu izglītības speciālists - 1,5, mākslas terapeits - 0,75, kultūras un sporta pasākumu organizācijas speciālists - 0,75);
- reģistratūrā - 2 darbinieki;
- saimniecības nodaļā - 34 darbinieki.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas administrācijas pienākums ir nodarbināt personas ar atbilstošu izglītību. Nepieciešamo darbinieku skaitu nosaka katras institūcijas vadītājs vai arī augstāka institūcija, pamatojoties uz sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas vadītāja iesniegtajiem priekšlikumiem. Vienlaikus uz institūcijas vadītāju gulstas pienākums nodrošināt vienmērīgu un racionālu darba uzdevumu sadali starp darbiniekiem, kā arī regulāru kvalifikācijas celšanu katru gadu tiem darbiniekiem, kuri ikdienā strādā ar klientiem⁴.

Arī atbilstoši Eiropas Padomes Spīdzināšanas novēršanas komitejas rekomendācijām dalībvalstīm, ilgstoša sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās ir jābūt nodrošinātam tādām darbinieku skaitam un viņu kompetenču sadalījumam, kas ļauj pilnībā nodrošināt ikvienam klientam nepieciešamo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāstu. Savukārt institūcijas personālam, kas ir iesaistīts darbā garīgās veselības aprūpes jomā, ir jābūt atbilstoši kvalificētam un apmācītam.⁵

Nemot vērā institūcijas klientu skaitu (vizītes dienā - 145 personas), kā arī to, ka lielākā daļa no tiem ir klienti, kuriem ir nepieciešama pastāvīga uzraudzība un atbalsts no personāla puses (guloši klienti, klienti ar kustību traucējumiem un demenci), Tiesībsarga biroja pārstāvji vizītes laikā neguva pārliecību, ka Centrā "Sloka" strādājošo darbinieku skaits un to iesaistīšana pakalpojuma sniegšanā ir organizēta tādā veidā, lai visiem institūcijas klientiem varētu nodrošināt pilnvērtīgu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, tai skaitā jēgpilnas aktivitātes un klientu ikdienas pastaigas svaigā gaisā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesībsargs aicina Centra "Sloka" administrāciju nodrošināt institūcijā esošo darbinieku skaitu un kompetenču sadalījumu, kas būtu atbilstošs esošo klientu skaitam un viņu objektīvajām vajadzībām nepieciešamo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai ilgtermiņā.

2. Vispārējie sadzīves apstākļi

⁴ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 2.2., 2.3. apakšpunkts un 6.3. apakšpunkts.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

⁵ Eiropas Padomes Rekomendācija Nr. REC (2004) 10 "Attiecībā uz personu ar garīga rakstura traucējumiem cilvēktiesību un cieņas aizsardzību", 2004, [CoE Recommendation No. REC (2004) 10 Concerning the Protection of the Human Rights and Dignity of Persons with Mental Disorder]

Norādāms, ka vizītes laikā 2020. gada 27. februārī Tiesībsarga biroja pārstāvji konstatēja Centrā “Sloka” vairāku normatīvajos aktos noteikto principu un cilvēktiesību standartu neievērošanu.

Minimālā dzīvojamās telpas platība institūcijā

[2.1] Attiecībā uz sadzīves apstākļiem institūcijās, normatīvais regulējums paredz noteiktas prasības – minimālai dzīvojamās telpas platībai ir jābūt 6 m² uz vienu personu (dzīvojamā istaba-guļamtelpa) un 4 m² uz vienu personu (guļamtelpa)⁶.

Vizītes dienā Tiesībsarga biroja pārstāvji konstatēja, ka Centrā “Sloka” pārsvarā klienti ir izvietoti trīsvietīgajās un četrvietīgajās istabās. Ir arī divvietīgās istabas, kā piemēram, B korpusa 5. stāvā, kur ir izvietoti komerc klienti. Tomēr tika arī konstatēts, ka institūcijā ir dažas dzīvojamās istabas - guļamtelpas, kurās izvietoti 7 klienti (piemēram, A korpusa 2. stāva sieviešu istaba), kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām higiēnas prasībām.

Norādāms, ka vispārējiem sadzīves apstākļiem institūcijā ir jābūt ne tikai higiēnas prasībām atbilstošiem, bet arī tādiem, kas nepieļauj pārapdzīvotību klientu istabās, tādējādi nodrošinot ne tikai racionālu klientu izvietojumu, bet arī maksimālu komforta līmeni ikvienam. Klientu izvietošana trīsvietīgajās, četrvietīgajās, piecvietīgajās un it īpaši - septiņvietīgajās istabās nespēj nodrošināt nepieciešamo komforta līmeni, īpaši situācijās, ja klientu gultas atrodas cieši viena blakus otrai un klientiem nav nodrošināts nepieciešamais privātums.

Tiesībsarga biroja pārstāvji neguva pārliecību, ka institūcijā vispārējie sadzīves apstākļi ir atbilstoši higiēnas prasībām.

Rekomendācija:

Nodrošināt Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumos Nr.431 „Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām” noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz dzīvojamo platību uz vienu klientu. Rast iespēju nodrošināt Centrā “Sloka” dzīvojošajiem klientiem lielāku dzīvojamo platību, kā arī katrā istabā izmitināt iespējami mazu klientu skaitu.

⁶ Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumu Nr. 431 “Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām” 1.pielikums. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=13628>

Sanitārās telpas

[2.2] Normatīvais regulējums paredz, ka pieaugušo sociālās aprūpes institūcijā uz 20 personām jābūt vienai koplietošanas sanitārai telpai⁷.

Vizītes laikā tika konstatēts, ka institūcijā netiek ievērota prasība attiecībā uz koplietošanas sanitāro telpu skaitu atbilstoši esošajam klientu skaitam (piemēram, Sociālās aprūpes nodaļā).

Rekomendācija:

Nodrošināt normatīvajam regulējumam atbilstošu sanitāro telpu skaitu, lai institūcijas klientiem būtu pieejamas regulāras un pilnvērtīgas higiēnas iespējas.

Higiēnas un mazgāšanās līdzekļi

[2.3] Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klientam ir jānodrošina mīkstsais inventārs (piemēram, gultas piederumus, veļu, dvieļus), kā arī higiēnas un mazgāšanās līdzekļus⁸.

Vizītes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvji konstatēja, ka ne visās Centra "Sloka" labierīcību telpās klientiem ir nodrošināts tualetes papīrs un roku dvieļi.

Arī sanitārās telpās - labierīcības ir neremontētas un tajās esošā santehnika nolietota. Turklāt ne visas klientu labierīcības ir funkcionāli aprīkotas atbilstoši higiēnas prasībām. Atsevišķās klientu labierīcībās nebija tualetes poda sēdriņķis vai vāks.

Rekomendācija:

Nodrošināt klientiem tualetes papīra un roku dvieļu pieejamību visās labierīcībās, kā arī attiecīgu sanitāri-higiēnisku aprīkojumu, tādējādi ievērojot ne tikai normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi, bet arī nodrošinot cilvēka cienīgu attieksmi pret personām ar īpašām vajadzībām.

[2.4] Vizītes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka visiem institūcijas klientiem netiek nodrošināti nepieciešamie individuālās lietošanas higiēnas līdzekļi - zobu birstes, zobu pastas, mazgāšanās švammītes.

⁷ Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumu Nr. 431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām" 1. pielikums. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=13628>

⁸ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 56.2. apakšpunkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

Intervējot gan Centra “Sloka” darbiniekus, gan arī atsevišķus klientus, Tiesībsarga biroja pārstāvji neguva pārliecību, ka visiem institūcijas klientiem ir nodrošinātas individuālās mazgāšanās švammītes.

Rekomendācija:

Nodrošināt visiem klientiem individuālos higiēnas mazgāšanas līdzekļus (tai skaitā, tos individuāli marķējot). Vienlaikus institūcijā ir nepieciešams organizēt papildu nodarbības klientiem par higiēnas līdzekļu izmantošanas aspektiem un attiecīgu sadzīves iemaņu uzturēšanu.

Ēdināšana

[2.5] Attiecībā uz pilngadīgu personu ēdināšanu institūcijās normatīvais regulējums paredz pienākumu nodrošināt kvalitatīvu klienta vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā⁹.

Vizītes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvji guva apstiprinājumu, ka Centrā “Sloka” klientiem tiek nodrošināta četrrīzējā ēdināšana: brokastis, pusdienas, launags un vakariņas, paredzot to gan ēdamzāles telpās, gan arī klientu istabās.

Centra “Sloka” C korpusā ir iekārtota ēdnīca, kurā ēdienreizes iespējams nodrošināt vienlaicīgi aptuveni 24 klientiem (kuri pārvietojas patstāvīgi), paredzot ēdināšanu maiņās. Savukārt klientiem, kas ir guloši un nespēj pārvietoties patstāvīgi vai arī klientiem, kuri ir izteikuši vēlmi ēst savās istabās, ēdiens tiek piegādāts tieši uz istabu.

Vizītes dienā tika novērots, ka klienti ilgāku laiku pirms ēdamzāles atvēršanas bezdarbībā gaida ēdienreizi pie ēdamzāles durvīm.

Centra “Sloka” klientiem ēdienreīžu laikā nav nodrošināti pielāgoti galda piederumi - pretslīdes paliktņi traukiem, salvetes mutes un roku noslaucīšanai. Tika arī novērots, ka lielākā daļa klientu lieto tikai karotes, tai skaitā arī ēdot otro ēdienu. Institūcijas ēdamzālē bija pieejamas arī dakšiņas un naži, tomēr klientiem tie netika servēti, kā arī klienti netika aicināti patstāvīgi izvēlēties atbilstošus galda piederumus. Klientiem, kuri tiek ēdināti savās istabās, ir pieejamas tikai karotes.

Papildus tika konstatēts, ka ēdienreīžu laikā ēdiens tiek servēts dažādos traukos: pamatēdiens - stikla traukos, bet zupa un salda ēdiens - metāla bļodās.

Vērojot klientus pusdienu laikā, bija redzams, ka institūcijas darbinieki nesniedz klientiem nepieciešamo atbalstu un skaidrojumu par vispārpieņemtajām galda kultūras prasmēm un uzvedību.

⁹ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 56.3. apakšpunkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

Klientiem ar garīga rakstura traucējumiem ir jānāca izpratne par vizuāli estētisku un gaumīgu, kā arī funkcionālu galda klāšanu, kā arī vispārpieņemtu ēdināšanas procesu. Savukārt, servējot ēdienu neatbilstošos traukos, nemācot klientiem pašapkalpošanās kultūru pie galda, kā arī neapmācot ēdināšanas laikā izmantot atbilstošus galda piederumus (piemēram, nelietojot dakšas, nažus, salvetes), tiek degradēta klientu ar garīga rakstura traucējumiem izpratne par vispārpieņemtu ēdināšanas procesu.

Tāpat vizītes dienā tika secināts, ka institūcijā netiek nodrošināta klientu pozicionēšana un pozu koriģēšana ēdināšanas procesa laikā. Tika novērots, ka klienti sēž nepiemērotās, neergonomiskās pozās gan ēdināšanas laikā, gan arī brīvajā laikā un institūcijas darbinieki nemudina klientus apsēsties ergonomiski pareizi un ērti.

Rekomendācija:

Nodrošināt institūcijas klientiem ēdienreizēm atbilstošus traukus, galda piederumus un arī institūcijas darbinieku asistēšanu, lai veicinātu galda kultūras prasmju apgūšanu regulāro ēdienreizu laikā un nepieļautu klientu esošo pašaprūpes spēju zaudēšanu.

Nodrošināšana ar dzeramo ūdeni

[2.6] Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas administrācijai ir jānodrošina klienti ar dzeramo ūdeni¹⁰.

Vizītes laikā tika novērots, ka atsevišķās institūcijas klientu istabiņās uz naktsskapīšiem bija izvietotas krūzes ar dzeramo ūdeni.

Atsevišķās institūcijas koplietošanas telpās – gaitenēs, bija izvietotas ūdens ņemšanas vietas. Tomēr tika konstatēts, ka Centra “Sloka” A korpusa 2. stāvā nav izvietota ūdens ņemšanas vieta. Tādējādi minētās nodaļas klientiem nav nodrošināta iespēja jebkurā laikā saņemt dzeramo ūdeni.

Saskaņā ar Eiropas Padomes Spīdzināšanas novēršanas komitejas rekomendācijām dalībvalstīm attiecībā uz vispārējiem sadzīves apstākļiem, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju administrācijai ir jāiekārto higiēniskas ūdens ņemšanas vietas, lai nepieļautu klientu iespējamo dehidratāciju.¹¹

¹⁰ Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumu Nr. 431 “Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām” 9. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=13628>

¹¹ Eiropas Padomes Rekomendācija Nr. REC (2004) 10 “Attiecībā uz personu ar garīga rakstura traucējumiem cilvēktiesību un cieņas aizsardzību”, 2004, [CoE Recommendation No. REC (2004) 10 Concerning the Protection of the Human Rights and Dignity of Persons with Mental Disorder]

Neskatoties uz dzeramā ūdens pieejamību atsevišķās Centra “Sloka” koplietošanas telpās, Tiesībsarga biroja pārstāvji neguva apstiprinājumu, ka visiem klientiem ir nodrošināta iespēja saņemt dzeramo ūdeni.

Turklāt netika novērots, ka klientus ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, kuriem varētu būt ierobežota izpratne par ūdens lietošanas nepieciešamību, institūcijas darbinieki būtu mudinājuši dienas laikā uzņemt nepieciešamo ūdens daudzumu. Līdz ar to pastāv riski, ka klientiem, kuri ikdienā lieto vairākus medikamentus, netiek nodrošināta pietiekama šķidruma uzņemšana, kas ne tikai negatīvi var ietekmēt viņu veselības stāvokli, bet arī veicināt organisma dehidratāciju.

Rekomendācija:

Nodrošināt, lai visi klienti dienas laikā uzņemtu nepieciešamo dzeramā ūdens daudzumu, tādējādi gan mazinot medikamentozās terapijas iespējamās sekas, gan arī nepieļaujot iespējamu klientu dehidratācijas procesu.

Gaisa kvalitāte institūcijā

[2.7] Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas telpām ir jānodrošina dabīgā vai mehāniskā ventilācija¹².

Centra “Sloka” telpās nebija nodrošināta atbilstoša gaisa kvalitāte, kā to paredz normatīvajā regulējumā noteiktās prasības. Vizītes dienā tika secināts, ka atsevišķās nodaļās bija izteikti sasmacis gaiss (īpaši nodaļās, kur ir izvietoti gulošie klienti, kā arī sanitārajās telpās), kas nepārprotami liecina par nepietiekamu klientu aprūpi un higiēnas prasību ievērošanu.

Rekomendācija:

Nodrošināt klientu istabu un koplietošanas telpu regulāru vēdināšanu vai arī ventilācijas, vai gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšanu.

3. Spīdzināšanas un citādas cietsirdīgas vai cieņu pazemojošas izturēšanās aizliegums

[3.1] Ja ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klients ar savu rīcību apdraud savu vai citu personu veselību vai dzīvību, viņu drīkst izolēt uz laiku, ne ilgāku par 24 stundām¹³.

Vizītes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka Centra “Sloka” A korpusa 1. stāvā vienā no istabām ir iekārtota izolācijas telpa.

Sarunas laikā ar darbiniekiem tika secināts, ka atsevišķs Izolācijas žurnāls (kā to paredz normatīvais regulējums) institūcijā nav ieviests, tādējādi nav iespējams izsekot minētajā telpā ievietoto personu skaitam, ievietošanas pamatojumam un ilgumam.

Attiecībā uz ilgstošo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientu tiesību ievērošanu norādāms, ka klientu ievietošana izolācijas telpā, ir pieļaujama tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos, kad ar mazāk ierobežojošām deeskalācijas metodēm

¹² Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumu Nr. 431 “Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām” 12. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=13628>

¹³ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 31. panta otrā daļa paredz: Ja persona ar savu rīcību apdraud savu vai citu personu veselību vai dzīvību, attiecīgās institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona var pieņemt lēmumu, izdarot atzīmi personas lietā, par personas izolēšanu uz laiku, ne ilgāku par 24 stundām, īpaši šim nolūkam iekārtotā telpā, kur personai tiek nodrošināta nepieciešamā aprūpe un nepārtraukta uzraudzība. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

nav bijis iespējams klientu nomierināt. Savukārt, ja institūcijā ir iekārtota izolācijas telpa, tad, vispirms, attiecīgās institūcijas administrācijai ir jānodrošina, lai telpa tiktu ierīkota blakus medicīnas māsu postenim vai arī jānodrošina regulāra uzraudzība no medicīnas personāla puses. Kā arī izolācijas telpas iekšējam iekārtojumam ir jābūt maksimāli drošam, izslēdzot situācijas, kad atrodoties izolācijas telpā, klients neapzināti varētu gūt jebkādas traumas vai savainojumus.

Vienlaikus, iekārtojot izolācijas vai uzraugāmās telpas, institūcijai jānodrošina obligātās prasības izpilde attiecībā uz Izolācijas žurnāla izveidi un aizpildīšanu, lai klientu izolācijas gadījumi būtu pārskatāmi.

Rekomendācija:

Rūpīgi sekot līdzi, lai klientu ievietošana izolācijas telpā notiktu tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos, kad citas mazāk ierobežojošas metodes nav bijušas efektīvas. Katru izolācijas gadījumu fiksēt speciāli izveidotā Izolācijas žurnālā.

[3.2] Vizītes dienā Tiesībsarga biroja pārstāvji konstatēja, ka Centra “Sloka” A korpusa 3. stāvā vienā no dzīvojamās istabām – guļamtelpām (Nr. 17) uz durvīm bija uzmontēts aizbīdnis, paredzot iespēju aizslēgt minēto istabu arī no ārpuses (no gaitēņa puses). Tādejādi secināms, ka institūcijā tiek pieļauta iespēja ieslēgt/izolēt klientus viņu istabās.

Akcentējams, ka no cilvēktiesību viedokļa šāda prakse institūcijā ir kategoriski nepieļaujama un tiek pielīdzināta pie necilvēcīgajiem apstākļiem un cilvēka cieņu pazemojošas rīcības.

Rekomendācija:

Nekavējoties pārtraukt institūcijā klientu jebkādu ieslēgšanu un izolēšanu viņu istabās, kā arī izskaidrot visam personālam, ka slikta izturēšanās pret klientiem nav pieļaujama ne pie kādiem apstākļiem.

4. Klientu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību

[4.1] Normatīvais regulējums paredz institūcijas pienākumu pilnībā nodrošināt klientu privātās dzīves neaizskaramības principa ievērošanu¹⁴.

Vizītes laikā tika konstatēts, ka Centra “Sloka” sanitārajās telpās (labierīcībās un dušās/vannas istabās) klientiem netiek nodrošināts privātums.

Atsevišķās sanitārajās telpās - labierīcībās durvis nav slēdzamas, dušām nav aizskaru un vannām nav aizslietņu. Tādējādi klientu mazgāšanās procesu ir iespējams novērot citām personām.

Vizītes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvji novēroja situāciju, kad vienā no dzīvojamām istabām – guļamtelpām, kliente bija spiesta kārtot savas dabiskās vajadzības turpat istabā, izmantojot sēdpožu. Minēto situāciju bija spiesti novērot arī šīs klientes istabas biedri, kas atradās turpat. Viena no institūcijas darbiniecēm, ieraugot notiekošo, steidzās ienest istabā aizslietni, lai mēģinātu nodrošināt klientes privātumu.

No redzētā secināms, ka Centrā “Sloka” atbildīgie darbinieki ikdienā ne vienmēr spēj nodrošināt nepieciešamo privātumu tiem institūcijas klientiem, kuri nespēj pārvietoties patstāvīgi.

Norādāms, ka no cilvēktiesību viedokļa institūcijas klientu tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību neievērošana ir kategoriski nepieļaujama.

Rekomendācija:

Nodrošināt klientu privātās dzīves neaizskaramības principa ievērošanu un organizēt institūcijas darbu tādā veidā, lai nepieļautu klientu tiesību pārkāpumus.

Klientu dzīvojamo istabu individualizēšana

[4.2] Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās darbs būtu organizējams tā, lai tās vidi tuvinātu ģimeniskai videi¹⁵.

Apskatot Centra “Sloka” klientu istabas dažādās institūcijas nodaļās, tika secināts, ka tikai atsevišķas klientu istabas bija iekārtotas mājīgā gaisotnē un individualizētas (TV, radio, personīgās mantas, u.tml.). Vienlaikus tika konstatēts, ka visu gulošo klientu istabas ir bezpersoniskas, un tajās atradās tikai gultas un naktsskapīši.

¹⁴ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 4.6. apakšpunkts.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

¹⁵ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 4. panta 6. punktā noteiktās prasības.

Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

Eiropas Padomes Spīdzināšanas novēšanas komiteja savās rekomendācijās dalībvalstīm, tai skaitā, arī Latvijas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām norādīja uz nepieciešamību sniegt klientiem nepieciešamo atbalstu savu dzīvojamo istabu individualizēšanai¹⁶.

Nemot vērā, ka Centrs “Sloka” nodrošina saviem klientiem pastāvīgu dzīvesvietu, nav pieļaujama situācija, ka vairāki klienti, kuri veselības stāvokļa vai citu iemeslu dēļ nav spējīgi iekārtot savas istabas tā, lai tās izskatītos mājīgas un vizuāli pievilcīgas, ir spiesti dzīvot telpās, kas līdzinās ārstniecības iestāžu telpām.

Rekomendācijas:

1. Nepieciešams veikt remontu klientu istabās, koplietošanas un sanitārajās telpās.
2. Institūcijas administrācijai un atbildīgajiem darbiniekiem jāsniedz klientiem nepieciešamais atbalsts dzīvojamo istabu individualizēšanā, tādējādi veidojot tīkamu mikrovidi visā institūcijā.

Klientu nodrošinājums ar apģērbu un apaviem

[4.3] Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klientiem ir jābūt nodrošinātam dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apavus individuālai lietošanai¹⁷.

Saskaņā ar Centra “Sloka” darbinieku sniegto informāciju visi klienti tiek nodrošināti ar nepieciešamo apģērbu un veļu. Tomēr vizītes laikā tika konstatēts, ka institūcijās klientu drēbes tiek uzglabātas galvenokārt drēbju skapjos nodaļu gaitenēs un tiek mainītas mazgāšanās dienās vai arī pēc nepieciešamības. Līdz ar to institūcijas klienti netiek iesaistīti sava apģērba un apavu izvēles procesā, kas samazina ne tikai sadzīves iemaņu apgūšanu, bet arī rada risku, ka vairāki klienti varētu zaudēt savas esošās pašaprūpes spējas un sadzīves iemaņas.

Vizītes dienā, apskatot atsevišķu klientu skapī esošo veļu, tika konstatēts, ka pārsvarā tā netiek marķēta, kā arī tika arī novērots, ka institūcijas klientiem netiek nodrošināti individuālajām vajadzībām, izmēram un funkcionālajam stāvoklim atbilstoši apavi, kā arī nav nodrošināti ortopēdiskie apavi tiem klientiem, kuriem tas būtu

¹⁶ Ziņojums Latvijas valdībai par Eiropas komitejas spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēšanai vizīti Latvijā no 2016. gada 12. līdz 22. aprīlim, 55. lpp.

Pieejams: <https://rm.coe.int/pdf/168072ce52>

¹⁷ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 56.1. apakšpunkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

nepieciešams. Vairāki institūcijas klienti pārvietojās nepiemērotos apavos - gumijas/plastikas čībās, kuras ir neatbilstošas viņu kājas izmēram.

Tiesībsarga biroja pārstāvji novēroja vienu no institūcijas klientiem, ar izteiktu kāju asimetriju. Uz jautājumu, vai minētajam klientam ir jānodrošina iespēja saņemt ortopēdiskos apavus, institūcijas darbinieki nevarēja sniegt atbildi, kā arī nespēja sniegt skaidrojumu par minētā klienta individuālo vajadzību izvērtēšanu.

Rekomendācija:

Nodrošināt visiem klientiem iespēju savlaicīgi saņemt jaunus, sezonai un izmēram atbilstošus apģērbus un apavus (tai skaitā - ortopēdiskos apavus), kā arī jau izsniegtā apģērba un apavu individualizētu mazgāšanu un lietošanu.

5. Institūcijas sniegtie sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

[5.1] Apstākļi saturīga laika pavadīšanai

Normatīvais regulējums paredz, ka pilngadīgo aprūpes institūcijai jānodrošina klientiem apstākļus saturīgai laika pavadīšanai¹⁸.

Saskaņā ar Centra “Sloka” darbinieku sniegto informāciju institūcijas klientiem tiek nodrošināta iespēja apmeklēt kultūras pasākumus un piedalīties sabiedriskajās aktivitātēs, kā arī ir nodrošinātas iespējas saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Institūcijā ir ierīkotas dažādas atpūtas telpas brīvā laika pavadīšanai. Tomēr šo telpu aprīkojums, izmērs un funkcionalitāte nenodrošina iespēju īstenot telpas pamatfunkciju - brīvā laika pavadīšanas iespēju visiem konkrētās nodaļas klientiem. Piemēram, B korpusa nodarbību un brīvā laika telpa Nr. 5 nebija apmeklēta, kā arī vizuāli neliecināja par to, ka ikdienā šī telpa tiktu izmantota. Minētās telpas materiālā bāze bija neatbilstoša klientu vajadzībām un pārsvarā sastāvēja no grāmatām. Arī apskatot A korpusa nodarbību telpu tika secināts, ka tajā esošā materiāli - tehniskā bāze ir novecojusi, nekvalitatīva un nepietiekamā daudzumā, lai uzturētu klientu kognitīvās spējas.

Klienti lielāko daļu sava laika pavada bezmērķīgi, pārsvarā gulot gultā vai arī sēžot gaitenēs. Tika novērots, ka B korpusa klienti savu brīvo laiku pavada atrodoties starpstāvā, kur ir izvietots televizors un krēsli, ko nevar uzskatīt par saturīgu brīvā laika pavadīšanu.

Saskaņā ar Centra “Sloka” uzrādīto nodarbību grafiku 2019. gada 9. - 12. decembrim¹⁹ klientiem tiek piedāvātas sekojošas nodarbības:

- pirmdienā: radošās darbnīcas (10:45 - 11:15 un 14:00 - 14:45) un fiziskā aktivitāte (9:45 - 10:15 un 11:45 - 12:15);
- otrdienā: radošā aktivitāte (9:45 - 10:15 un 10:45 - 11:30) un fiziskā aktivitāte (11:45 - 12:15 un 14:00 - 14:30);
- trešdienā: radošā darbnīca (9:45 - 10:30 un 14:00 - 14:45), dzīves skolas nodarbība (10:15 - 11:00) un fiziskā aktivitāte (11:45 - 12:15);
- ceturtdienā: fiziskā aktivitāte (9:45 - 10:15 un 11:45 - 12:15), dzīves skolas nodarbība (10:45 - 11:30) un kulinārijas nodarbība (14:00 - 15:00).

Papildus, atsevišķās nodaļās pie informācijas stendiem bija atrodamas ziņas par klientiem piedāvāto dienas režīmu, kur nodarbības tika nosauktas kā “Darbs interešu grupās”.

¹⁸Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 57. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

¹⁹ Jaunāku nodarbību grafiku darbinieki nevarēja uzrādīt

Izvērtējot klientiem piedāvāto aktivitāšu un nodarbību klāstu secināms, ka kopumā tas nav atbilstošs 145 klientu individuālajām vajadzībām, funkcionālajām spējām un kognitīvo spēju uzturēšanas nepieciešamībai.

Rekomendācijas:

1. Nodrošināt visiem klientiem apstākļus saturīgai laika pavadīšanai. Vienlaikus rast iespēju institūcijas telpās iekārtot atpūtas vietas, kas atbilstu klientu funkcionālajām vajadzībām.
2. Veikt nepieciešamos pasākumus, lai institūcijas klientiem nodrošinātu ikdienas individuālo un kopīgo prasmju, pašaprūpes, kā arī kustību attīstību veicinošas regulāras nodarbības. Vienlaikus nepieciešams papildināt Centra "Sloka" materiāli tehnisko bāzi, lai pilnveidotu klientiem piedāvāto nodarbību skaitu un arī to dažādību.

[5.2] Regulāru pastaigu svaigā gaisā nodrošināšana

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pienākums nodrošināt ikvienam klientam regulāras pastaigas svaigā gaisā ²⁰.

Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka tikai neliela daļa no klientiem tika izvesti pastaigās institūcijas teritorijā. Savukārt klientiem, kas nespēj pārvietoties patstāvīgi (klienti ar funkcionālajiem traucējumiem, guloši klienti), ikdienā netiek nodrošinātas pastaigas svaigā gaisā, jo trūkst aprūpes personāla, kas varētu klientiem sniegt nepieciešamo atbalstu.

Papildus netika arī novērots, ka personāls mērķtiecīgi veicinātu klientu mobilitāti.

Rekomendācija:

Nodrošināt visiem klientiem iespēju doties ikdienas pastaigās svaigā gaisā.

[5.3] Nodrošināšana ar tehniskajiem palīglīdzekļiem

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pienākums nodrošināt ikvienam klientam nepieciešamos tehniskos palīglīdzekļus²¹.

Saskaņā ar Centra "Sloka" darbinieku sniegto informāciju, institūcijas klientiem tiek nodrošinātas iespējas saņemt un izmantot nepieciešamos tehniskos palīglīdzekļus. Ir nozīmēts arī atbildīgais darbinieks, kurš risina jautājumus attiecībā uz klientu nodrošināšanu ar tehniskajiem palīglīdzekļiem - Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja.

Tomēr vizītes laikā, vizuāli apskatot atsevišķus klientiem paredzētos ritenkrēslus, tika konstatēts, ka tie nav drošai lietošanai atbilstošā tehniskā stāvoklī (piemēram, trūkst kāju balstu, ir bojāti roku balsti u.tml.).

Tiesībsarga biroja pārstāvji neguva pārliecību, ka institūcijas klientiem tiek nodrošināti individuālajām vajadzībām atbilstoši tehniskie palīglīdzekļi.

²⁰ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 54.6. apakšpunkts paredz, ka klientam atbilstoši viņa funkcionālajam stāvoklim nodrošina pastaigas svaigā gaisā. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>.

²¹ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 56.4. apakšpunkts

Rekomendācija:

Nodrošināt institūcijas klientus ar individuālajām vajadzībām atbilstošiem tehniskajiem palīgīdzekļiem.

[5.4] Klientu individuālie sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plāni

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pienākums veikt ikviena klienta izvērtēšanu, lai nodrošinātu viņa individuālajām vajadzībām atbilstošu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu.²²

Saskaņā ar Centra “Sloka” atbildīgo darbinieku sniegto skaidrojumu klientu spēju un prasmju izvērtēšana notiek vienu reizi gadā, ko veic starpprofesionālu komanda: Sociālās aprūpes nodaļas vadītājs, psihiatrs, sociālais darbinieks, sociālais rehabilitētājs un medicīnas māsa.

Pārbaudot atsevišķus klientu individuālos sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānus, Tiesībsarga biroja pārstāvji secināja, ka institūcijas atbildīgajiem darbiniekiem nav vienotas izpratnes par savlaicīgu klientu individuālās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānu izstrādāšanu un aktualizēšanu.

Tika konstatēts, ka klientu lietās esošā pakalpojuma sniegšanas procesa dokumentēšana nav pilnīga. Darbu uzskaites dokumentācijā ieraksti ir vispārēja rakstura. Tādējādi Centra “Sloka” klientu individuālajos sociālās aprūpes un rehabilitācijas plānos iekļautās problēmas, mērķi un uzdevumi nav noteikti atbilstoši klientu individuālajā funkcionālo spēju novērtējumā identificētajām problēmām.

Rekomendācija:

Nodrošināt korektu individuālās sociālās aprūpes/rehabilitācijas plānu dokumentēšanu, atbilstoši klientu individuālajā funkcionālo spēju novērtējumā identificētajām problēmām.

6. Tiesībsarga secinājumi un rekomendācijas

Lai nodrošinātu augstāko iespējamo pakalpojuma kvalitāti un atbilstību cilvēktiesību standartiem, tiesībsargs Centra „Sloka” administrācijai un tās darbu kontrolējošām un uzraugošām institūcijām (Labklājības ministrijai un Jūrmalas pilsētas domei) sniedz šādas rekomendācijas:

²² Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” 5. punkts paredz, ka, lai nodrošinātu sociālos pakalpojumus, sociālo pakalpojumu sniedzējs: 1) veic sākotnējo klienta sociālās situācijas novērtēšanu, ja tas atbilst sniegtā sociālā pakalpojuma veidam; 2) nosaka klienta sociālās problēmas, kuras tiks risinātas, izmantojot sociālo pakalpojumu; 3) plāno un dokumentē sociālā pakalpojuma sniegšanas procesu vai atsevišķu sociālo pakalpojumu; 4) izstrādā individuālo sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes plānu, kurā ietver: risināmās problēmas definējumu; sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes ilgtermiņa un īstermiņa mērķus; sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes uzdevumus, veicamos pasākumus, termiņu, sagaidāmo rezultātu un atbildīgo personu; 5) vienojas ar klientu par veicamajiem pasākumiem sociālās problēmas risināšanai vai mazināšanai un nodrošina plānotā sociālā pakalpojuma apjoma izpildi, atspoguļojot sociālā pakalpojuma sniegšanas procesu (piemēram, apmeklējumu un darbību reģistrācija, sarunu protokoli, informācija par veicamajiem uzdevumiem un darbībām); 6) ne retāk kā reizi 12 mēnešos un pēc attiecīgā sociālā pakalpojuma sniegšanas beigām novērtē klienta sociālās situācijas izmaiņas un sasniegtos rezultātus.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

Attiecībā uz vispārējiem sadzīves apstākļiem institūcijā:

1. Izvērtēt institūcijā esošo darbinieku skaitu un kompetenču sadalījumu, lai tas būtu atbilstošs esošo klientu skaitam un viņu objektīvo vajadzību nodrošināšanai ilgtermiņā.
2. Rast iespēju nodrošināt Centrā "Sloka" dzīvojošajiem klientiem lielāku dzīvojamo platību, kā arī katrā istabā izmitināt iespējami mazu klientu skaitu.
3. Nodrošināt normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz atbilstošu sanitāro telpu skaitu institūcijā.
4. Nekavējoties nodrošināt visās klientu sanitārajās telpās - labierīcībās tualetes papīra un roku dvieļu pieejamību.
5. Nodrošināt visās klientu sanitārajās telpās (labierīcībās) atbilstošu tehnisko stāvokli un funkcionālo aprīkojumu (tualetes podu sēdriņķus un vākus).
6. Nodrošināt visiem klientiem individuālās lietošanas higiēnas līdzekļus (zobu birstes, zobu pastas), kā arī ikvienam klientam individuāli marķētas mazgāšanas švammītes.
7. Nodrošināt institūcijas klientiem ēdienreizēm piemērotus traukus, atbilstošus galda piederumus, kā arī organizēt klientiem nepieciešamo atbalstu ēšanas laikā.
8. Nodrošināt darbinieku atbalstu, lai visi klienti dienas laikā saņemtu sev nepieciešamo dzeramā ūdens daudzumu.
9. Nodrošināt institūcijas telpās dabīgo vai mehānisko ventilāciju.

Attiecībā uz spīdzināšanas un citādas cietsirdīgas vai cieņu pazemojošas izturēšanās aizliegumu:

1. Rūpīgi sekot līdzi, lai klientu ievietošana izolācijas telpā notiktu tikai izņēmuma gadījumos, kad citas mazāk ierobežojošas metodes nav bijušas efektīvas. Katru izolācijas gadījumu fiksēt speciāli izveidotā Izolācijas žurnālā.
2. Nekavējoši pārtraukt institūcijā esošo praksi attiecībā uz klientu ieslēgšanu/izolāciju viņu istabās.

Attiecībā uz privātās dzīves neaizskaramību:

1. Sniegt institūcijas klientiem nepieciešamo atbalstu, lai klienti individualizētu savas istabas un iekārtotu tās mājīgi, maksimāli tuvinot ģimeniskai videi.
2. Nodrošināt klientu dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apavus individuālai lietošanai. Nav pieļaujama situācija, ka tīrais apģērbs klientiem tiek izsniegts tikai vidēji reizi nedēļā, pēc dušas apmeklējuma.

Attiecībā uz sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju:

1. Veikt nepieciešamos pasākumus, lai institūcijas klientiem nodrošinātu ikdienas individuālo un kopīgo prasmju, pašaprūpes, kā arī kustību attīstību veicinošas regulāras nodarbības. Vienlaikus nepieciešams papildināt Centra "Sloka" materiāli tehnisko bāzi, lai pilnveidotu klientiem piedāvāto nodarbību skaitu un arī to dažādību.
2. Nodrošināt nepieciešamos apstākļus, lai klienti varētu saturīgi pavadīt laiku. Paplašināt pasākumu un sabiedrisko aktivitāšu loku, motivēt visus klientus piedalīties aktivitātēs, kā arī nodrošināt klientiem regulāras fiziskās

nodarbības. Pilnveidot brīvā laika aktivitātes iespējas, nodrošinot arī klientiem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem nepieciešamo atbalstu brīvā laika organizēšanā.

3. Nekavējoties nodrošināt regulāras pastaigas svaigā gaisā visiem institūcijas klientiem, organizējot šādu iespēju arī gulošiem klientiem.
4. Nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz institūcijas klientiem nepieciešamajiem tehniskajiem palīgīdzekļiem un to drošumu.
5. Nodrošināt ortopēdisko apavu pieejamību klientiem, kuri ir pakļauti deformācijai un traumu riskam.
6. Nodrošināt regulāru un korektu individuālās sociālās aprūpes/rehabilitācijas plānu dokumentēšanu, atbilstoši klientu individuālajā funkcionālo spēju novērtējumā identificētajām problēmām.

Lūdzu veikt nepieciešamās darbības cilvēktiesību nodrošināšanai Centrā “Sloka”, informējot tiesībsargu par rekomendāciju izpildi un par plānotajām aktivitātēm to izpildei (t.sk. norādot konkrētu laika periodu, kurā plānots izpildīt sniegtās rekomendācijas) līdz 2020. gada 1. jūlijam.

Pateicos par vizītes laikā sniegto informāciju un sadarbību ar Tiesībsarga biroja pārstāvjiem.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu